

Вазирлигининг 2021 йил "3" май даги
208 -сон буйруғига 20-илова

Олий таълим муассасалари талабалари ўртасида ўтказиладиган “Китобхон талаба” республика танлови НИЗОМИ

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур танлов Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги тизимида маънавий-маърифий ишларнинг янги тизимини яратиш бўйича 2021 йил биринчи ярим йиллиги учун “Йўл харитаси”нинг (2021 йил 28 январда тасдиқланган) 88-бандида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилади.

“Йўл харитаси”нинг 88-бандида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, олий таълим муассасалари талаба-ёшлари ўртасида китобхонлик ва мутолаа маданиятини кенг тарғиб этиш, китобга бўлган кизиқишини янада ошириш ва рағбатлантириш мақсадида Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан “Китобхон талаба” республика танлови ўтказилади.

2. “Китобхон талаба” республика танловида олий таълим муассасалари талабалари иштирок этади.

3. Танловда талаба-ёшларнинг кенг камровли иштироки олий таълим муассасаларининг Ёшлар билан ишлаш бўйича проректорлари томонидан таъминланади ва мувофиқлаштирилади.

II. Танловнинг мақсади ва вазифалари

4. Танловнинг асосий мақсади – талаба-ёшлар ўртасида бадий асарларнинг ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамиятини тарғиб қилиш орқали ёшларимизни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш, уларнинг китобдан фойдаланишлари учун шарт-шароитлар яратиш, мустақил ва эркин фикрга эга истеъдодли ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан иборат.

5. Танловларнинг вазифалари қуйидагилардан иборат:

мустақиллик йилларида мамлакатимизда китобхонликни кенг тарғиб этиш, бадий асарларни яратиш ва қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ишларни ҳамда жамиятимизда юксак маънавиятни шакллантириш ва мустаҳкамлашда бадий асарлар роли ва аҳамиятини ёшлар онгига сингдириш;

ижодкорлар томонидан янги яратилган бадий асарлар билан талаба-ёшларни яқиндан таништириб бориш, уларда китобни мутолаа қилиш, таҳлил қилиб, ўзларининг мустақил фикр билдиришга оид кўникма ва малакаларини шакллантириш;

ёшлар ўртасида китобхонлик ҳаракати тарғиботи таъсирчанлигини янада ошириш;

китобнинг ёш авлодни ҳар томонлама етук, юксак маънавиятли, интеллектуал салоҳиятли, ота-онасига, Ватанига садоқатли инсонлар қилиб тарбиялашдаги аҳамияти тўғрисида талабаларнинг тасаввурларини янада бойитиш;

истеъдодли ва иқтидорли талабаларни рағбатлантириш;

китоб тарғиботи орқали ёшларнинг маънавий-маърифий ҳамда ижодий ишлардаги фаоллигини янада ошириш.

III. “Китобхон талаба” республика танловини ўтказиш босқичлари ва муддатлари

6. Танлов тўрт босқичда ўтказилади:
олий таълим муассасаси босқичи;
олий таълим муассасалариаро босқичи;
худудий саралаш босқичи;
танловнинг якуний республика босқичи.

7. Танловни барча босқичларини ташкил этиш муддати “Китобхон талаба” республика танловини ўтказиш бўйича вазирлик Ташкилий қўмитаси қарори асосида белгиланади.

IV. “Китобхон талаба” республика танловини ўтказиш тартиби ва шартлари

8. Олий таълим муассасалари талабалари ўртасида “Китобхон талаба” республика танлови ўтказиш бўйича шоир-ёзувчилар, ўқитувчилар, журналистлар ва бошқа мутахассислардан иборат Ҳакамлар ҳайъати тузилади.

9. Танловнинг босқичлари қуйидаги тартибда ўтказилади:

“Энг билимдон китобхон” шarti (тест шаклида).

Бунда, танлов иштирокчилари ўртасида тест (50 та саволдан иборат) ўтказилади.

“Аннотация маҳорати” шarti.

Бунда, иштирокчи томонидан “Мен ёқтирган асар” номи остида ўзи севиб ўқиган асар бўйича қисқача маълумотлар – аннотация берилади.

“Китобхонлик ва мутолаа маданиятини кенг тарғиб этиш” шarti.

Бунда, иштирокчи томонидан китобхонлик ва мутолаа маданиятини тарғиб этиш жараёни амалга оширилади.

V. Танлов шартларини баҳолаш мезонлари

10. Танловнинг ўтказилиш тартибига мувофиқ “Энг билимдон китобхон” шarti (тест) натижаси бўйича танлов иштирокчиларининг тўплаган бали (тўғри жавоблар сонига қараб 1 та саволга 0,5 балл – жами 25 балл) инобатга олинади. Тестлар Ахборот ва мураббийлик соати доирасидаги бадиий адабиётлардан тузилади.

11. “Аннотация маҳорати” шartiда Ҳакамлар ҳайъати иштирокчиларнинг “Асарга тайёрланган аннотация”сини баҳолашда уларнинг белгиланган асарни ўқиганлигини текширади ҳамда моҳиятини тўғри тушунгани ва ифода этиб бера олиш қобилиятига қараб 25 баллик тизимда қуйидаги тартибда баҳолайди:

Аннотация ёзишдаги саводхонлиги – 5 балл;

Тавсия этилган адабиётнинг аннотациясини ёзишда асарнинг етакчи ғояси ва мазмунининг тўлиқ қамраб олинганлиги – 5 балл;

Китобхон томонидан асарга муносабатнинг (танқидий ёки ижобий) қизиқарли ва жозибадор тарзда билдирилганлиги – 5 балл;

Аннотация матнида фикрни ифодалаш услуби, бадиий образларнинг реал ҳаёт билан боғлиқ ибратли томонлари очиб берилгани – 5 балл;

Адабиётда берилган умуминсоний ғоялар ва миллий колоритга муносабат билдирилганлиги – 5 балл.

Бунда иштирокчи томонидан ёзилган аннотация матни Ҳакамлар ҳайъати аъзорлари томонидан жамоавий тарзда қўриб чикилиб, биргаликда хулоса қилган ҳолда, ягона баҳо (балл) қўйилади.

12. “Китобхонлик ва мутолаа маданиятини кенг тарғиб этиш” шартда иштирокчи томонидан китобхонлик ва мутолаа маданиятини тарғиб этиш жараёни Ҳакамлар ҳайъати олдида амалга оширилади.

13. Ҳакамлар ҳайъати томонидан иштирокчининг китобхонлик ва мутолаа маданиятини тарғиб этиш усули ҳамда ушбу жараёнда тингловчини ишонтара олиш қобилияти 50 баллик тизимда қуйидаги тартибда баҳоланади:

китобхонлик ва мутолаа маданиятини тарғиб этиш борасида мамлакатимизда амалга оширилаётган ибратли ишлар ва бу борада аҳоли, хусусан, ёшлар ўртасида эришилаётган ижобий натижалар юзасидан фикр-мулоҳазалар мавжудлиги – 10 балл;

тарғибот жараёнида иштирокчи томонидан ўзи ўқиган асарларнинг кучли ва таъсирчан томонларини очиб бериши ҳамда ушбу асарлардан олган таасуротларининг ўз ҳаёт йўлида тутган ўрнига аҳамият қаратиши – 10 балл;

китоб ўқишнинг ижобий натижалари юзасидан ўзи томонидан билдирилаётган фикрларни аниқ маълумотлар ва ишончли асослар билан етказиш орқали тингловчини ишонтара олиш қобилияти – 10 балл;

бирон-бир асарни ўқиш давомида ўқувчи томонидан китобга нисбатан эҳтиётлик билан муносабатда бўлиб, мутолаа маданиятига амал қилиниши масалаларига эътибор қаратиши – 10 балл.

14. Бунда Ҳакамлар ҳайъатининг ҳар бир аъзоси ўзининг баҳосини намоишкорона эълон қилади ва асослаб беради. Барча аъзоларнинг қўйган баллари умумлаштирилиб, уларнинг умумий сонига бўлинган ҳолда ўртача баҳо чиқарилади.

15. Якуний баҳо – танловнинг учта шarti натижалари бўйича иштирокчиларнинг тўплаган балларини қўшиш ($25+25+50=100$ балл) натижаси асосида аниқланади.

VI. Танловни ташкил этиш ва ўтказиш тартиби

16. Танловнинг олий таълим муассасаси ва олий таълим муассасалариаро ҳамда ҳудудий саралаш босқичларини ташкил этиш ҳамда ўтказиш бўйича Ишчи гуруҳлари тузилади. Танловнинг ушбу босқичларини ўтказишда Ишчи гуруҳларга олий таълим муассасалари ректорлари раҳбарлик қилади ҳамда юқори савияда ташкил этилишига шахсан масъул ҳисобланади.

17. Барча босқичлар бўйича соҳа олимлари, мутахассислари таниқли ижодкорлар, жамоат ташкилотлари вакилларидан иборат таркибда Ҳакамлар ҳайъати тузилади.

18. Танлов қуйидаги тартиб ва босқичларда ўтказилади:

олий таълим муассасаси босқичи якунлари бўйича ҳужжатлар танловнинг олий таълим муассасалариаро босқичи ўтказиладиган олий таълим муассасасига **жорий йил май ойининг 5-10 кунлари** топширилади;

олий таълим муассасалариаро босқичи якунлари бўйича ҳужжатлар танловнинг ҳудудий саралаш босқичи ўтказиладиган олий таълим муассасасига **жорий йил май ойининг иккинчи ўн кунлигида** топширилади;

ҳудудий саралаш босқичи якунлари бўйича ҳужжатлар танлов ўтганидан сўнг икки кун муддатда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ташкилий қўмитаси **жорий йил май ойининг учинчи ўн кунлигида** етказилади.

танловнинг учинчи (якуний) босқичи – республика олий таълим муассасалари **ғолиблари ўртасида жорий йил июнь ойининг биринчи ўн кунлигида** ўтказилади.

VII. Танлов ғолибларини тақдирлаш

19. Танловнинг олий таълим муассасаси босқичи ғолибларини фахрий ёрлик ва ички имкониятдан келиб чиққан ҳолда қимматбаҳо совғалар билан

тақдирланади:

20. Танловнинг учинчи - республика якуний боскичида ғолиб бўлган (1, 2 ва 3-ўрин) иштирокчилар Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг дипломи ва қуйидаги миқдорда пул маблағлари билан рағбатлантирилади:

1-ўрин – 3 000 000 (уч миллион) сўм;

2-ўрин – 2 000 000 (икки миллион) сўм;

3-ўрин – 1 000 000 (бир миллион) сўм.

21. Танлов якуни бўйича ўринга сазовор бўла олмаган, лекин юқори натижаларга эришган талабалар фаол иштироки учун вазирлик томонидан фахрий ёрлик билан тақдирланади.

22. Танловнинг якуний боскичи ғолибларини рағбатлантириш билан боғлиқ молиявий харажатлар “Олий таълим муассасаларини ривожлантириш” жамғармаси маблағлари ҳисобидан ўрнатилган тартибда қопланади.